

Sociální pracovník

Úkol: Vyhledejte si v zákoně o sociálních službách č. 108/2006 Sb. paragraf, které se týkají činnosti sociálního pracovníka a přečtěte si jej.

Stěžejní vlastnosti sociálního pracovníka

- inteligence teoretická, praktická a emoční
- zdatnost
- komunikační dovednosti (**Úkol: Najděte v literatuře k jakým komunikačním chybám může docházet**)

Sociální pracovník a jeho role

- sociální pracovník působí mezi klientem a společností (z toho vyplývá ambivalentnost sociální práce)
- **Role:**
 - vychází z toho od koho očekávání vychází a čeho se očekávání týká
 - role se zároveň prolínají z hlediska cílů a charakteru zařízení, požadované pracovní náplně, atd.
 - SP profesionálem x SP člověkem
 - z konfliktu rolí může plynout nejistota => důležitý je individuální přístup ke každému klientovi a legitimace postupu sociálního pracovníka
 - 4 typy rolí dle Banksové (1995)¹

Modely způsobů praxe v sociální práci (Role SP)					
Sociální pracovník	Změna/důležitost	Klient	Vnímání sebe sama	Základní principy/postupy	Úskalí
Angažovaný	změna u klienta	rovnocenný partner/přítel	jako člověka až pak jako SP	empatie respekt osobní přesvědčení	syndrom vyhoření osobní vztah s klientem
Radikální	změna v politice	rovnocenný partner	-	osobní přesvědčení, ideologie	nejde o změnu u klienta x ale o celospolečensko u změnu
Byrokratický	-	konzument	oddělení osobního a pracovního úředník/technický	manipulace pravidla zaměstnavatele	manipulace s klientem
Profesionální	práva a zájem klientů	klient/aktivní spolupracovník	profesionál	participace/akceptace/důvěra a aj...možnost si stěžovat	-

Klient

Klient v sociální práci:¹

- Klientem v sociální práci může být:
 - osoba
 - rodina
 - sociální skupina
- klientem je tedy osoba nebo skupina, na kterou je zaměřena intervence sociální práce

Typologie klientů²:

- **Z hlediska věku**
 - děti
 - mládež
 - dospělí
 - senioři
- **z hlediska primárních příznaků a syndromů**
 - sociální patologie (delikvence, poruchy chování, prostituce, zneužívání, násilí...)
 - problémy věku (stáří, dětství)
 - sociální skupiny (odlišný životní styl)
 - zdravotní problémy (osoby se somatickými nebo psychickými onemocněními)
 - sociálně-ekonomické aspekty (nezaměstnaní, bezdomovci)
 - zdravotní postižení (osoby se ZP)
- **z hlediska chování**
 - spolupracující klient (ví, že má problém => chce jej řešit)
 - nespupracující klient (nemá motivaci <= většinou přichází na základě nařízení)
 - rizikový klient (ohrožen soc. problémem)
 - mlčenlivý klient (nekomunikující, odpovídající jednotlivě)
 - klient v odporu (odmítá spolupráci se SP)
 - Manipulativní klient (nemá zájem o spolupráci x chce získat výhody)
 - Agresivní klient (agresivní chování vůči SP)

Úkol k zamyšlení: Zamyslete se nad specifiky v přístupu k jednotlivým typům klientů. (Odpovězte si na otázky: Jaký styl komunikace bych uplatňoval/a? Co může být důvodem klientova chování? Jaké jsou jeho potřeby? Co je pro vztah sociálního pracovníka a takového klienta důležité?)

Ve vztahu sociální pracovník jde o porozumění/neporozumění klientovi. Existují různé způsoby, které nám mohou pomoci situaci klienta pochopit či nikoliv.

Úkol k zamyšlení: Zkuste si najít pozitivní a negativní způsoby vedoucí k porozumění/neporozumění klientovi. (Teorie rolí, etiketizační teorie, komunikační teorie, atp.)

Zdroje:

1. MUSIL, L. "Ráda bych Vám pomohla, ale ..." *Dilemata práce s klienty v organizacích*. Brno: Marek Zeman, 2004. 243 s. ISBN 80-903070-1-9.

LEVICKÁ, J. *Základy sociálnej práce*. 1. vyd. Trnava: Spoločnosť pre podporu vedy a vzdelávania na FZaSP TU, 2004. 170 s. ISBN 80-968952-3-0.

2. MATOUŠEK, Oldřich. *Základy sociální práce*. vyd. 3. Praha: Portál, 2012, 309 s. ISBN 978-80-262-0211-0.

ONDRUŠOVÁ, Zlata. et al. *Základy sociálnej práce*. 1. vyd. Brno: MSD Brno, 2009. 139 s. ISBN 978-80-7392-109-5.

LEVICKÁ, J. *Základy sociálnej práce*. 1. vyd. Trnava: Spoločnosť pre podporu vedy a vzdelávania na FZaSP TU, 2004. 170 s. ISBN 80-968952-3-0.

KLIMENTOVÁ, E. *Teorie a metody sociální práce III*. 1. vyd. Olomouc : Univerzita Palackého, 2002. 94 s. ISBN 80-244-0575-X.